

ALBARRIA

Shcyptaret é Arbnëshvé.

Préje prof. Tullio Erber.

IX. T' NNOLLUNAT É SHCYPTARVÉ DÉRI
N' VJÉTE 1759.

N' kto vjétt é mrámé u kjé hjéke Shcyptarvé sunnimtari é sunnimi i koloniis i kjé dhâne kolonélit t' rréthit t' Zadres kontit Pjéter Possédarés.

Por dukét ci Possédaria s' do t' keet kéne i zoti mé i' a dale ksaje pûne, psè n' vjéte 1749 sindaket kerkimtare (1) kjéné shterngue mé i' a dhâne sunninin é Shcyptarvé serdarit Pjétrit Smiljanich, i tsilli muejté udobisht mé é krye ket pûne, psè ishtë serdare shi n' ato vènné, ne per t' tsillat ishin perhape Shcyptaret. Aj i mérrté urdhnat préje t' parvét t' vét, é sidomos préje kolonélit t' rréthit, é kta urdhnâ mannéj kishté détyre mé i' a' u diftue Shcyptarvé. Shcyptaret é Arbnëshvé, t' Zémun-

nikut é t' Ploches (2) do t' i nnigjojschin serdarit n' t' ghitha pûnet é sherbimit botnuer. Kshtû ghévéria é Vénédikut i' a' u hoc sunnimtarin Shcyptarvé, é i parasoj mé tjére vènnse t' rréthit t' Zadres (3).

Sindaket kerkimtarei urdhnuené Smiljanichit mé i shterngue mé pague ka ñi vergii atâ Shcyptare, t' tsillet n' Zader pûnojschin si lédhtare.

Sikursè kémi paa siprit, Shcyptaret, pose tokvé ci u kjéné dhâne héren é pare, u kjéné dhânun édhè toke tjéra t' métuna préje shpiash t' shcymuna, nno t' bajtuna gnéti; prannéj munnémi mé thâne ci ishin mjaft t' pasun. Por mé bégatii érdh édhè dishiri mé pase udobii mâa t' mdhaja é prannéj filloj mé u ardhe é rânne udha é 14 kilométravé, ci do t' bâjshin préje Arbnëshesh n' Zémunik, kû kishin toket é véta. Disaa Shcyptare i chartné shpiat é nnertuemé préje ghévériét n' Arbnêshe é mé lanne t' ktyné shpiavé nnertuené shpia t'

(1) Sindaket kerkimtare (sindaci inquisitori) u-dergòjschin préje pléniét t' Vénédikut n' disaa rasa, si sunnimtare t' koloniivé é kishin shum pushtét. Sindaket kerkimtare ci sunnuené Dalmatsien préje 1748-1750 kjéné: Giovanni Batt. Loredan, Nicolò Erizzo V. é Sebastiano Molin.

(2) Plocha âstht ñi katûnn ñ' a 4-5 kilométra larg préje Arbnëshesh n' udhe kahe sh'ohét n' Zémunik. Édhè n' ket katûnn cyshe at hére do t' keén ngule do shpia shcyptaré ci ghinnén édhè sot; b. f. Bulich, Churkovich, Marnika, Perovich, Stipchevich.

(3) Dokuménti 22.

réja n' Zémunik, kû kishin daa mé ngulun. Ñimënn kjo pûne ishtë é dobishmé per Shegyptare, por nuk muejté mé kêne pelcye préje ghévériét t' Vénédikut, psè mênimi i ghévériis, tuj i ngule Shegyptaret afer Zadrét, kishtë kêne ci ky ghytét t' kishtë dobi préje sish. Ghévéria mori idhnim t' madh per ket pûne, é dokuménti 22. permênne harghimét é kujdésin ci kaa pase ghévéria per Shegyptare at hére, kuur ishin n' névoje t' madhé, é nuk kishin kurrghâa mas shpirtit.

Prannéj sindaket kerkimtare mé 25 t' majit 1750 u urdhnuené ktyne Shegyptarvé t' bajtun n' Zémunik mé kthye prap n' Arbnéshe, é mé i nnertue rishtas shpiat é véta. Atà ci n' ñi muej dit mos t' i kishin nnigjue ktii urdhnit, n' krye t' mojit i birshin toket é véta é shpiat é tyné do t' u-charteshin per mnëshkim t' fajit ci kishin bâmun. Ky urdhen kjè dhâne mé t' shkruemé é kjè léchite n' Arbnéshè é n' katûnn t' Zémunikut; é dokuménti thote ci kjè kthye édhè shkjenisht ci t' muejshin mé é marre vésht t' ghith. Tuj u-pshtëte n' ket dokumént, munnémi mé bésue ci n' vjéte 1750 Shegyptaret é Zémunikut é mérrshin mire vésht shkjenishtén. Nnokush munnét mé kujtue ci Shegyptaret i kan nnigjue mé ñi hére ktii urdhnit kac t' shterngueshem; por kush i ñéf dokét é asaje kohe nuk do t' i nape shum rânnsii atii urdhnit. Ghévéria é Vénédikut u kertsnoté fajtorvé galéren, déken é tjéra nnëshkimé; por mâa t' shumen é héres nnëshkimét nuk u-

népshin, é prannej fajtoret nuk u népshin shum rânnsii urdhnavé t' ghévériis. Kjo pûne nnolli édhè ktu. Na ghéjme édhè sot ñ' a 7 shpia n' Ploche é mâa sé 40 n' Zémunik; é masi préje émnavé dukét, ci nuk rrjédhin préje atyné 7 shpiash ci ngulné n' Zémunik n' vjéte 1727, duhét mé bésue sé jânè atà ci u bajtné préje Arbnéshesh n' vjéte 1750 é ci s' i kan vûu vësh urdhnit t' ghévériis, por kan méte atjè. Por préje ktii urdhnit némosé u kaa hii pak droje Shegyptarvé é nuk jâne bajte mâa ac mé shumsii, psè shofim ci katûnni i Arbnéshvé sot ásht fort i populluem. Shegyptaret é soteshem mênnojne nnryshéj, é s' u bjè as n' mênne mé u-largue préje Zadrét, psè ky ghytét sot per 'ta ásht fort i dobishem.

Shegyptaret é sidomos graat é tynvé kishin marre vésin mé i laa pétkat mé uje t' kronit ci thirrét « Pusi i Péranorrit » (Pozzo dell' Imperatore), é é flligshin ujet. Disaa Shegyptare i' u-ankuené per ket pûne ghévériis, é kujdéstari i perghiths hem Francesco Diédo (1760-1762) n' vjéte 1759 (1) i dha urdhen kolonélit t' rréthit Possédarés mé u vûu léchii Shegyptarvé ci mos t' gudzojshin mé i laa pétkat mé uje t' atii kronit. Kjo léchii ishtë é névojshmé jo véch per Shegyptare, por édhè per smântoré t'

(1) Dokuménti 23. — Nuk munném mé marre vésht si kujdéstari i perghithshem Diédo kaa muejt mé é dhâne ket urdhen n' vjéte 1759, masi véte z. Erber thote ci Diédoja kaa fillue mé kêne kujdéstare i Dalmatsiis n' vjéte 1760. Si kaa muejt praa mé é dhâne ket urdhen ñi vjéte perpara?

